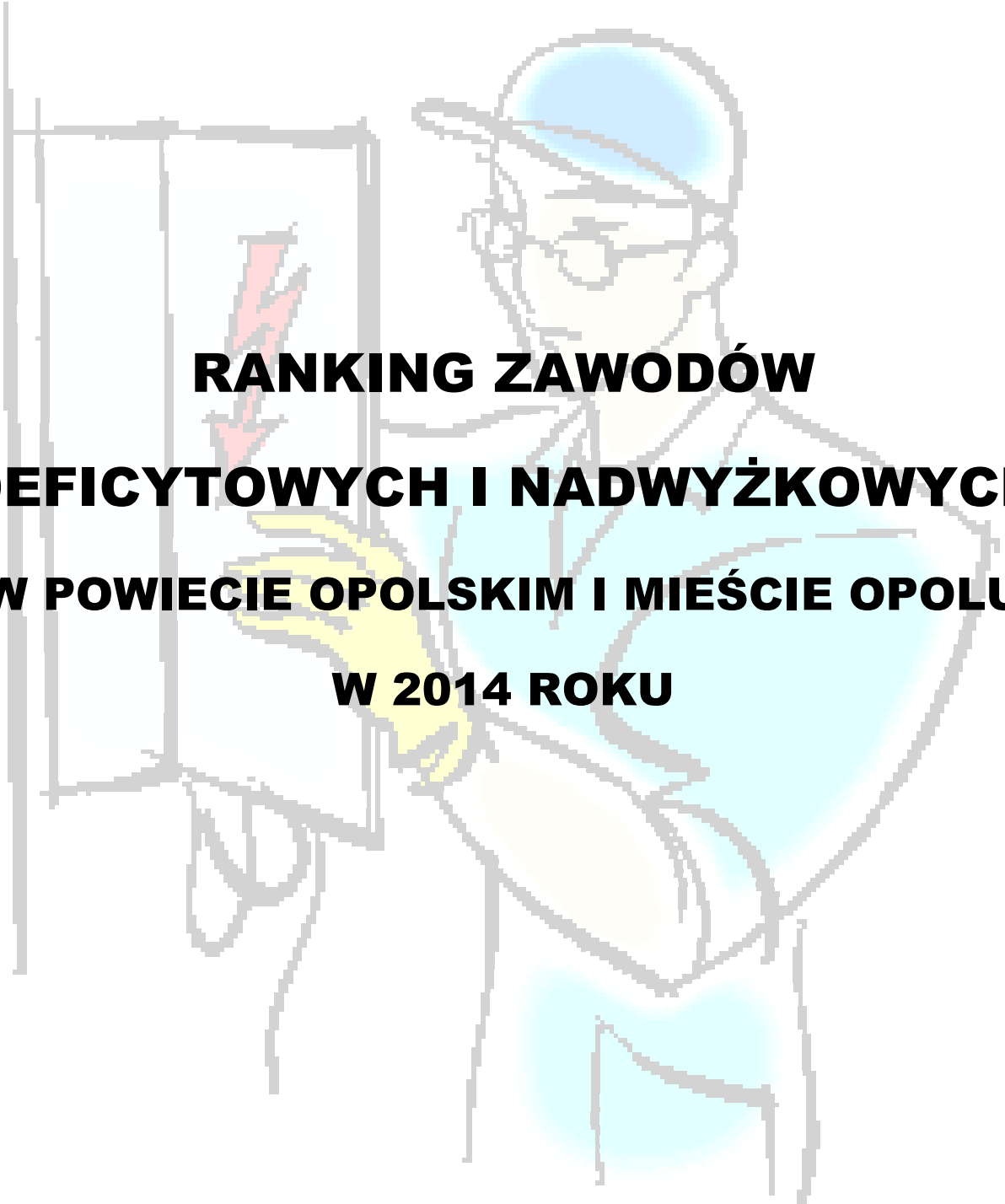

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2014 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	7
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	8
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	9
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>10</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	12
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	15
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	15
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	18
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	22
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	24
5.	WNIOSKI	30

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	11
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w 2014 r.....	13

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	12
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	15
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	18
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	22
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	23

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w minionych latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy oraz wzrost bezrobocia w ostatnim okresie, wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost liczby zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i Opolu w 2014 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2014 r., poz. 1145).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże, 133 średnie oraz 445 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 2443 zawody i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007 r.).

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z obu półroczy 2014 r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

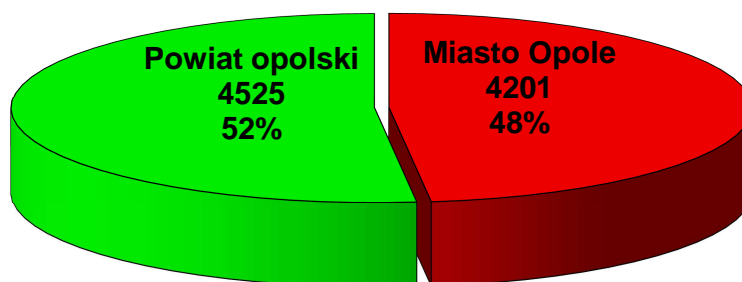
Na koniec grudnia 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było **8 726** osób bezrobotnych. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2014 r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 11,9%,
- dla miasta Opoli – 6,0%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 11,9% (w kraju 11,5%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 31.12.2014 r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	692	734	1426	16,34 %
0	Żołnierze	5	0	5	0,06 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	57	114	171	1,96 %
2	Specjaliści	286	573	859	9,84 %
3	Technicy i inny średni personel	320	419	739	8,47 %
4	Pracownicy biurowi	193	304	497	5,70 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	899	768	1667	19,10 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	111	39	150	1,72 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1364	852	2216	25,40 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	214	133	347	3,98 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	384	265	649	7,44 %
	RAZEM	4525	4201	8726	100 %

Stan na dzień 31.12.2014 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 25,4% ogółu bezrobotnych (2216 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - ślusarz (238 osób),
 - murarz (222 osoby),
 - krawiec (118 osób),
 - mechanik pojazdów samochodowych (99 osób),
 - stolarz (83 osoby),
 - mechanik samochodów osobowych (83 osoby),
 - piekarz (70 osób),
 - cukiernik (68 osób),
 - malarz budowlany (58 osób),
 - tokarz w metalu (56 osób),
 - malarz-tapeciarz (53 osoby),
 - szwaczka (46 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 19,1%, tj. 1667 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (848 osób),
 - kucharz (150 osób),
 - fryzjer (143 osoby),
 - robotnik gospodarczy (116 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako trzecią pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 16,3% (1426 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 9,8% (859 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (138 osób),
 - pedagog (39 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (25 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 8,5% (739 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - księgowy (78 osób),
 - technik mechanik (51 osób),
 - technik ekonomista (42 osoby),
 - technik administracji (40 osób),
 - technik budownictwa (39 osób),
 - przedstawiciel handlowy (32 osoby).
- Ponad co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 7,4% bezrobotnych (649 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - sprzątaczką biurową (106 osób),
 - pozostali robotnicy przy pracach prostych (89 osób),
 - robotnik budowlany (86 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	8726	4429
Inny zawód lub brak zawodu	1426	788
Sprzedawca	848	749
Ślusarz	238	7
Murarz	222	3
Kucharz	150	122
Fryzjer	143	137
Ekonomista	138	104
Magazynier	126	23
Krawiec	118	116
Robotnik gospodarczy	116	46
Sprzątaczką biurową	106	100
Mechanik pojazdów samochodowych	99	0
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	98	79
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	89	36
Robotnik budowlany	86	0
Mechanik samochodów osobowych	83	0
Stolarz	83	2
Księgowy	78	71
Piekarz	70	30
Cukiernik	68	57
Technik prac biurowych	67	58
Malarz budowlany	58	3
Tokarz w metalu	56	2
Malarz - tapeciarz	53	0
Technik mechanik	51	4

Stan na dzień 31.12.2014 r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **360 absolwentów** (w tym 213 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.) ponad czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (78 osób) z czego 55% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 28 osób (86% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: fryzjera (20 osób), mechanika pojazdów samochodowych (11 osób) czy fizjoterapeuty (8 osób).

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W porównaniu do 2007 i 2008 r. spadł znacząco udział kobiet – spowodowane jest to tym, iż w latach 2009-2010 nastąpił większy napływ mężczyzn do bezrobocia co zmieniło jego strukturę według płci od 2009 r. Napływ większej liczby mężczyzn spowodowany był kryzysem gospodarczym i rejestracją mężczyzn uprzednio pracujących w budownictwie i przemyśle.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r., wśród 8726 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było **4429 kobiet**, co stanowiło **50,8%** ogółu. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem sprzedawcy, kucharza, krawca, ekonomisty czy fryzjera. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (749 osób) a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 88,3%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 55,3%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

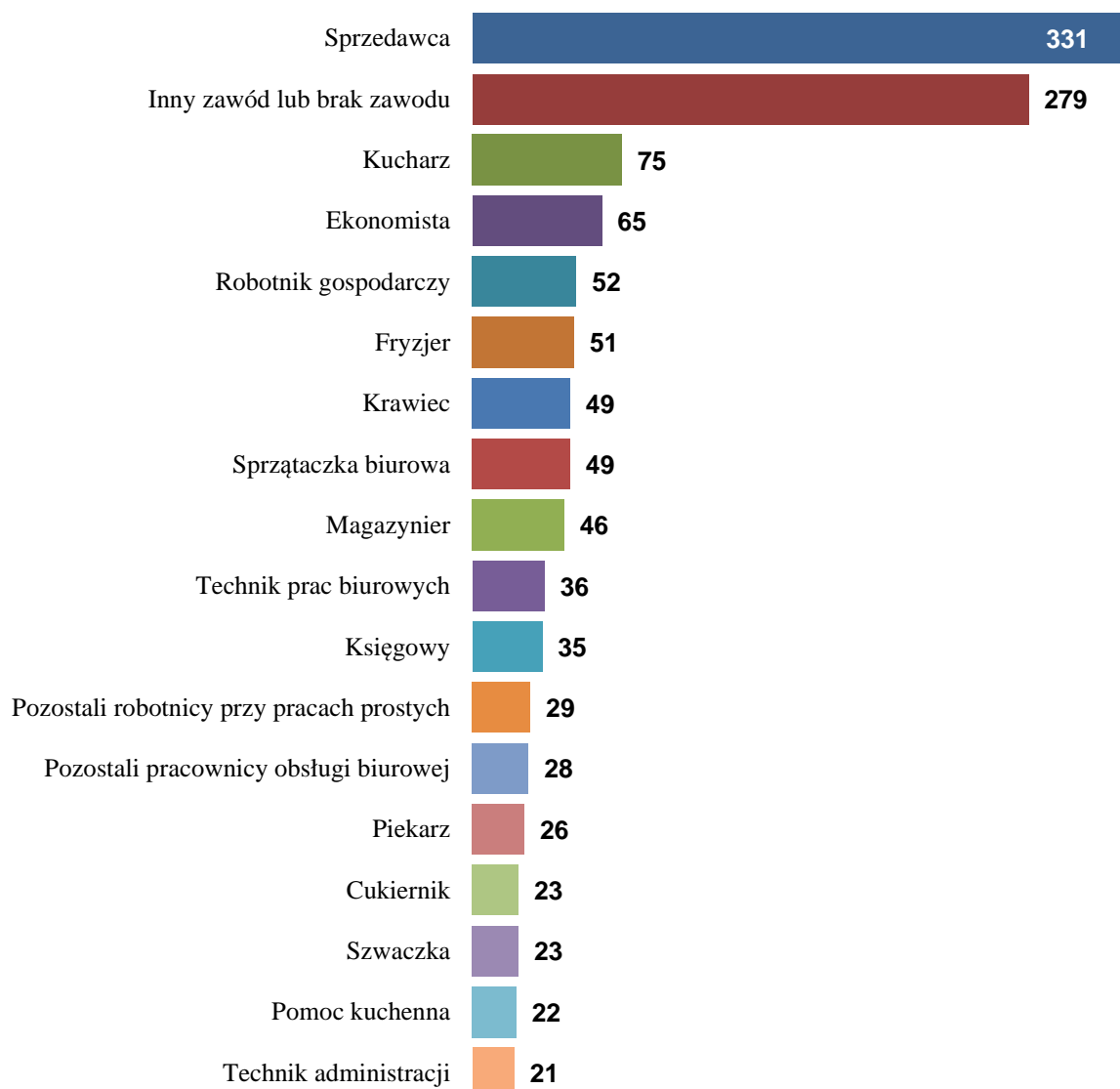
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Salowa	36	36	100,0%
Sekretarka	23	23	100,0%
Krawiec	118	116	98,3%
Fryzjer	143	137	95,8%
Szwaczka	46	44	95,7%
Sprzątaczką biurową	106	100	94,3%
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	24	22	91,7%
Księgowy	78	71	91,0%
Pomoc kuchenna	42	38	90,5%
Kasjer handlowy	31	28	90,3%
Pedagog	39	35	89,7%
Sprzedawca	848	749	88,3%
Technik ekonomista	42	37	88,1%
Technik administracji	40	35	87,5%
Fizjoterapeuta	23	20	87,0%
Technik prac biurowych	67	58	86,6%
Kelner	44	38	86,4%
Cukiernik	68	57	83,8%
Kucharz	150	122	81,3%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	98	79	80,6%
Ekonomista	138	104	75,4%
Technik handlowiec	30	22	73,3%
Barman	33	22	66,7%
Pakowacz	33	21	63,6%
Kucharz małej gastronomii	36	21	58,3%
Inny zawód lub brak zawodu	1426	788	55,3%
Ogółem	8726	4429	50,8%

Stan na 31.12.2014 r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy były **1433 osoby** z terenu miasta Opola oraz **1641 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 31.12.2014 r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **3074 osób** (35,2% wobec ogółu). Należy więc bacznie przyjrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższej liczebności wśród osób długotrwale bezrobotnych

Stan na 31.12.2014 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 331 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 91,8%.

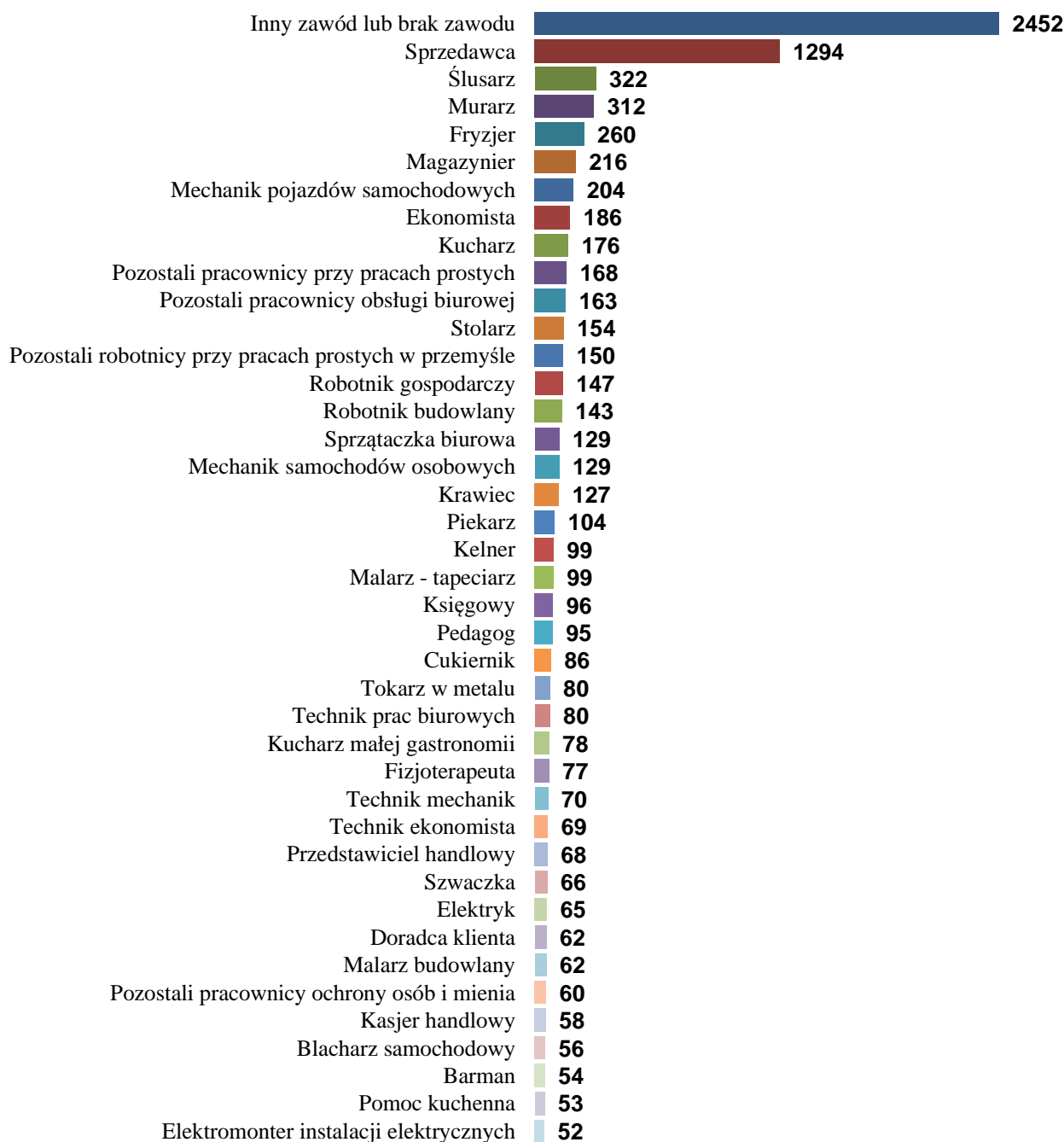
Kucharze byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwale bezrobotnych. Wśród 75 kucharzy 67 osób (89,3%) to kobiety. Szczegóły ilustruje wykres 2.

Niepokojącym jest też fakt, iż wśród osób będących powyżej 12 miesięcy w bezrobociu pozostawało także 279 osób (9,1%) bez żadnego wyuczonego zawodu.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W 2014 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **14 016 osób** bezrobotnych (6964 osoby z terenu miasta Opola), w tym wśród nich, blisko co szósta osoba (2452 osoby – 17,5%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najwięcej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (1294 osoby), co stanowiło 9,2% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

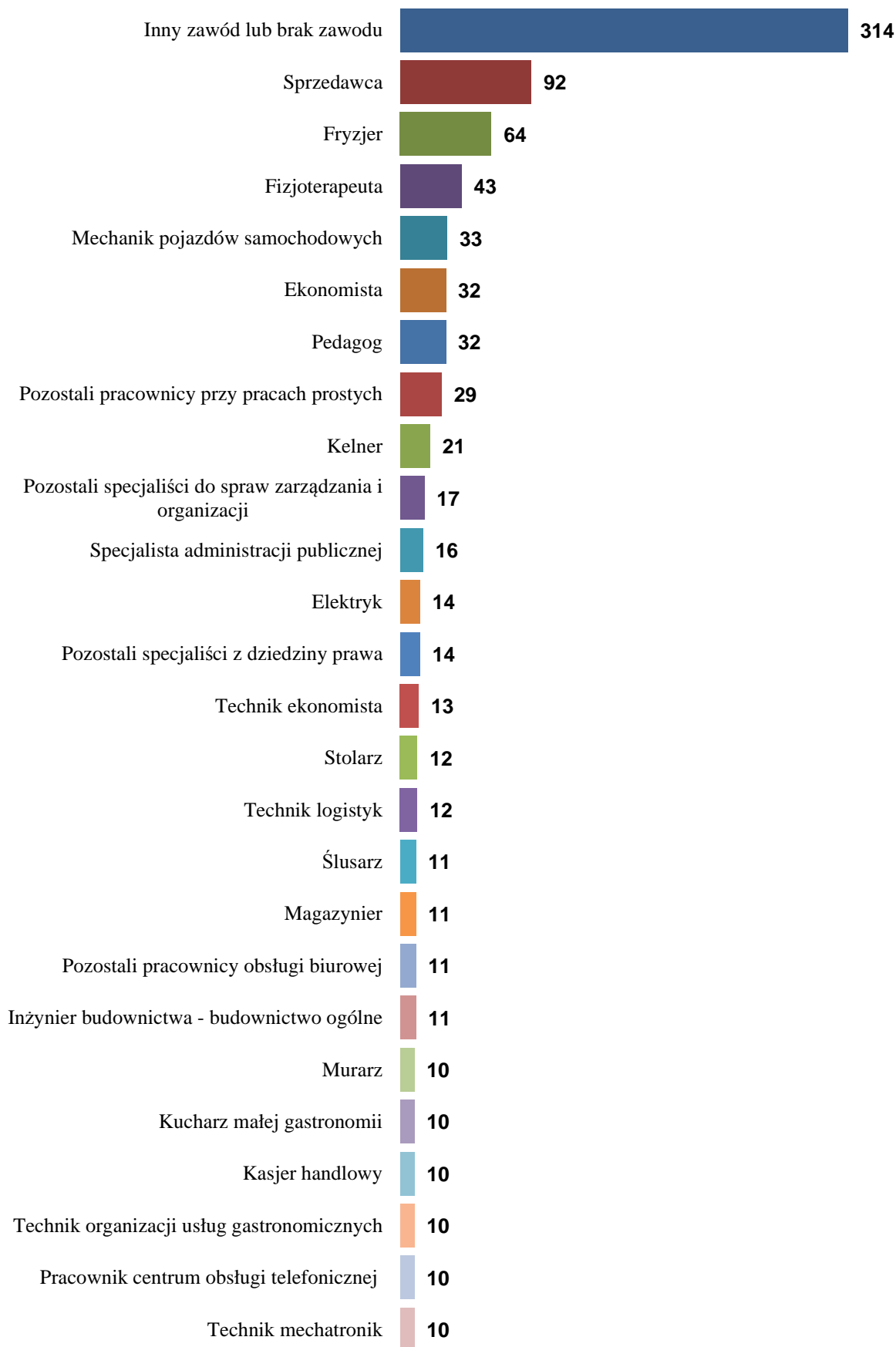
Wykres 3. Napływ bezrobotnych w 2014 r. według zawodów

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1468 osób** (647 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 10,5% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 854 (co stanowiło 58,2%). Co piąty z rejestrowanych absolwentów (314 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (92 osoby, w tym 83 kobiety), fryzjera (64 osoby – wszystkie to kobiety), fizjoterapeuty (43 osoby), mechanika pojazdów samochodowych (33 osoby), ekonomisty i pedagoga (po 32 osoby).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów w 2014 r. według zawodów

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

W 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i stażami **11 042** oferty pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **3 079** ofert, natomiast z terenu miasta Opolą zgłoszono **7 963** oferty. W tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku

Nazwa zawodu	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	3079	7963	11042
Robotnik gospodarczy	571	332	903
Robotnik budowlany	110	337	447
Sprzedawca	146	202	348
Magazynier	88	223	311
Sprzątaczką biurową	5	235	240
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	22	213	235
Doradca klienta	16	198	214
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe itp.	18	190	208
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	31	172	203
Przedstawiciel handlowy	15	187	202
Kierowca samochodu ciężarowego	51	139	190
Spawacz metodą TIG	5	184	189
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	46	141	187
Technik prac biurowych	41	121	162
Pozostali spawacze i pokrewni	6	151	157
Kasjer handlowy	25	127	152
Pracownik centrum obsługi telefonicznej	0	148	148
Ślusarz	71	63	134
Pomoc kuchenna	45	73	118
Kucharz	19	85	104
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	13	90	103
Kelner	23	75	98
Fryzjer	31	67	98
Doradca finansowy	0	97	97
Pakowacz	50	44	94
Księgowy	34	55	89
Rozbieracz - wykrawacz	0	87	87
Stolarz	35	51	86
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	10	71	81
Sortowacz	0	76	76
Sprzedawca w branży spożywczej	19	55	74
Programista aplikacji	3	67	70
Opiekun osoby starszej	2	68	70
Kierowca ciągnika siodłowego	32	37	69
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	9	60	69
Murarz	34	31	65
Monter mebli	1	63	64
Telemarketer	1	63	64
Agent ubezpieczeniowy	1	62	63
Spawacz metodą MAG	7	55	62

Spawacz metodą MIG	19	43	62
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	2	60	62
Monter kotłów i armatury kotłowej	0	60	60
Brukarz	13	46	59
Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	55	2	57
Elektromonter instalacji elektrycznych	14	41	55
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	50	3	53
Specjalista do spraw sprzedaży	13	39	52
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	35	17	52

Należy zwrócić uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące zatrudnienia. Zestawienie powyższe ujmuje także zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (robotników budowlanych), handlu (sprzedawców, kasjerów, telemarketerów, doradców klienta, pracowników obsługi telefonicznej, przedstawicieli handlowych, specjalistów ds. sprzedaży) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, sprzętaczek, kierowców, magazynierów czy księgowych).

4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

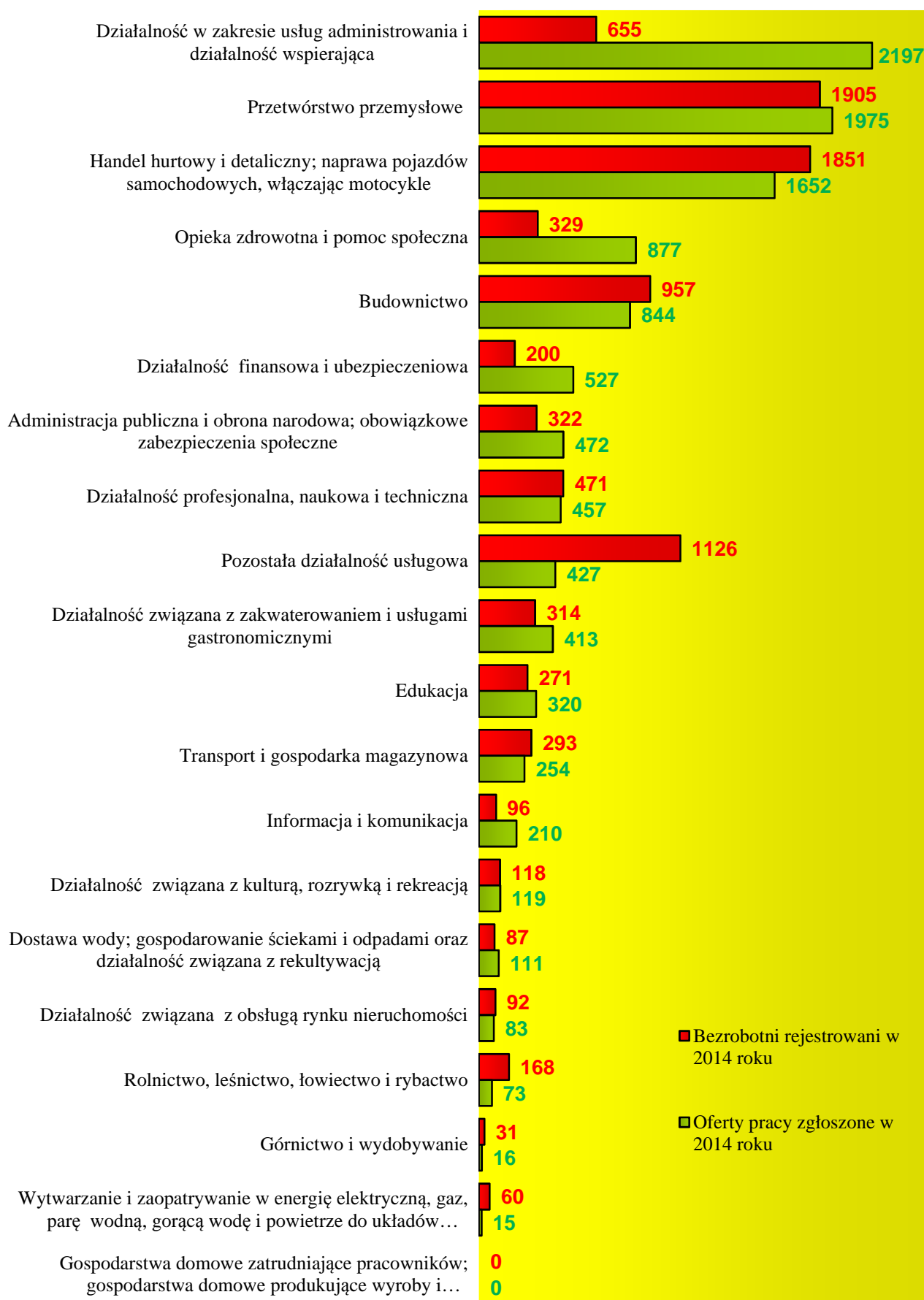
Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni 2014 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, handlu, działalności usługowej czy budownictwie. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad tysiąca osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są często mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Co ciekawe, pierwszy raz największą liczbę ofert pracy zgłoszono z sektora usług administrowania i działalności wspierającej.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w 2014 r.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 353 zawody deficytowe, zaś na terenie powiatu opolskiego – 195 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	7,5	0,0	MAX
Monter mebli	5,3	0,0	MAX
Ankieter	3,6	0,0	MAX
Spawacz metodą MIG	3,6	0,0	MAX
Sprzedawca w branży mięsnej	3,4	0,0	MAX
Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	2,5	0,0	MAX
Serwisant sprzętu komputerowego	2,3	0,0	MAX
Administrator nieruchomości	2,2	0,0	MAX
Specjalista do spraw szkoleń	1,8	0,0	MAX
Pozostali urzędnicy do spraw podatków	1,4	0,0	MAX
Elektryk budowlany	1,3	0,0	MAX
Kolporter	1,2	0,0	MAX
Urzędnik podatkowy	1,1	0,0	MAX
Wulkanizator	1,1	0,0	MAX
Asystent nauczyciela przedszkola	1,0	0,0	MAX
Pracownik pralni chemicznej	1,0	0,0	MAX
Pozostali operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	1,0	0,0	MAX
Spawacz metodą TIG	15,3	0,1	184,0
Monter kotłów i armatury kotłowej	5,0	0,1	60,0
Sprzedawca w branży spożywczej	4,6	0,1	55,0
Spawacz metodą MAG	4,6	0,1	55,0
Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	3,8	0,1	46,0
Opiekun osoby starszej	5,7	0,2	34,0
Asystent do spraw księgowości	2,8	0,1	33,0
Ubojowy	2,5	0,1	30,0
Doradca finansowy	8,1	0,3	24,3
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	17,8	0,8	23,7
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	1,9	0,1	23,0
Agent ubezpieczeniowy	5,2	0,3	20,7
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	5,0	0,3	20,0
Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	1,5	0,1	18,0

Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	5,9	0,3	17,8
Betoniarz - zbrojarz	3,9	0,3	15,7
Brukarz	3,8	0,3	15,3
Konsultant do spraw systemów teleinformatycznych	1,3	0,1	15,0
Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	1,3	0,1	15,0
Spedytor	1,2	0,1	14,0
Programista aplikacji	5,6	0,4	13,4
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	15,8	1,3	12,7
Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	12,3	1,0	12,3
Kierowca ciągnika siodłowego	3,1	0,3	12,3
Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	2,0	0,2	12,0
Pozostali spawacze i pokrewni	12,6	1,1	11,6
Lektor języka angielskiego	1,8	0,2	10,5
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,8	0,2	10,5
Kurier	1,8	0,3	7,0
Specjalista do spraw rekrutacji pracowników	1,2	0,2	7,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	14,3	2,1	6,9
Robotnik budowlany	28,1	4,3	6,5
Robotnik gospodarczy	27,7	4,4	6,3
Pośrednik w obrocie nieruchomościami	1,6	0,3	6,3
Rozbieracz - wykrawacz	7,3	1,2	6,2
Dozorca	1,5	0,3	6,0
Pracownik rozkładający towar na półkach	3,3	0,6	5,7
Kierowca samochodu ciężarowego	11,6	2,1	5,6
Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3,8	0,7	5,6
Zbrojarz	3,3	0,6	5,6
Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	2,0	0,4	4,8
Logistyk	1,2	0,3	4,7
Doradca klienta	16,5	3,7	4,5
Telemarketer	5,3	1,2	4,5
Operator koparki	1,5	0,3	4,5
Kasjer handlowy	10,6	2,4	4,4
Specjalista do spraw logistyki	1,1	0,3	4,3
Sortowacz	6,3	1,5	4,2
Mechanik samochodów ciężarowych	1,3	0,3	3,8
Przedstawiciel handlowy	15,6	4,2	3,7
Sprzedawca w stacji paliw	2,2	0,6	3,7
Sprzętaczka biurowa	19,6	5,4	3,6
Kierowca autobusu	3,1	0,9	3,4
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	2,2	0,7	3,3
Monter osprzętu elektrotechnicznego	1,7	0,5	3,3
Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,1	0,3	3,3
Sprzedawca w branży przemysłowej	1,1	0,3	3,3
Pomoc kuchenna	6,1	1,9	3,2
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,3	0,4	3,0
Technik prac biurowych	10,1	3,8	2,7

Kierowca samochodu dostawczego	2,6	1,1	2,4
Kierownik działu sprzedaży	2,0	0,8	2,4
Betoniarz	2,0	0,8	2,4
Listonosz	1,6	0,7	2,4
Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	1,8	0,8	2,3
Pozostali pośrednicy handlowi	1,3	0,6	2,3
Stolarz meblowy	1,1	0,5	2,2
Szwaczka	3,7	1,8	2,0
Pakowacz	3,7	1,9	1,9
Sekretarka	2,4	1,3	1,8
Magazynier	18,6	10,8	1,7
Recepcjonista	2,2	1,3	1,7
Dekarz	1,7	1,0	1,7
Specjalista do spraw sprzedaży	3,3	2,0	1,6
Elektryk	1,6	1,0	1,6
Technik handlowiec	3,4	2,3	1,5
Elektromonter instalacji elektrycznych	3,4	2,4	1,4
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	11,8	9,3	1,3
Kelner	6,3	4,8	1,3
Stolarz	4,3	3,3	1,3

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (robotnik budowlany, operator koparki, brukarz, stolarz, betoniarz), metalową (spawacz) oraz finansową (pośrednik w obrocie nieruchomościami, administrator nieruchomości, doradca finansowy, doradca klienta, agent ubezpieczeniowy, pracownik do spraw ubezpieczeń, przedstawiciel handlowy). Wysokim deficytem, odznaczył się też zawód pracownika ochrony fizycznej (z i bez licencji), sprzętaczki, szwaczki, magazyniera, ankietera czy telemarketera. Stale brakuje również spedytorów, kierowców autobusów, kierowców samochodów ciężarowych, kierowców ciągników siodłowych.

Wśród zawodów deficytowych wysoką średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie robotnika budowlanego, stąd widoczne jest zapotrzebowanie na niewykwalifikowanych pracowników do wszelkiego typu prostych prac budowlanych. Odmienna sytuacja wynika zaś wśród ofert na pracowników z zawodem robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy. Podobną sytuację zauważono w zawodzie pracownika biurowego, gdyż zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Operator wtryskarki	3,5	0,0	MAX
Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	4,6	0,1	55,0
Tynkarz	2,0	0,1	24,0
Sprzedawca w branży spożywczej	1,6	0,1	19,0
Spawacz metodą MIG	1,6	0,1	19,0
Kierowca ciągnika siodłowego	2,7	0,2	16,0
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,0	0,1	12,0
Lektor języka angielskiego	1,6	0,2	9,5
Robotnik gospodarczy	47,6	7,8	6,1
Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	1,8	0,3	5,3
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1,8	0,4	4,4
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	1,1	0,3	4,3
Brukarz	1,1	0,3	4,3
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2,9	0,8	3,9
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	4,2	1,6	2,6
Pakowacz	4,2	1,6	2,6
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe	1,5	0,6	2,6
Kierowca samochodu ciężarowego	4,3	2,0	2,1
Stolarz meblowy	2,4	1,3	1,9
Kierownik działu sprzedaży	1,0	0,6	1,7
Kierowca samochodu dostawczego	1,1	0,7	1,6
Pomoc kuchenna	3,8	2,5	1,5
Kosmetyczka	1,0	0,7	1,5
Lakiernik samochodowy	2,2	1,6	1,4
Lakiernik	1,0	0,8	1,3
Robotnik budowlany	9,2	7,6	1,2
Technik prac biurowych	3,4	2,9	1,2

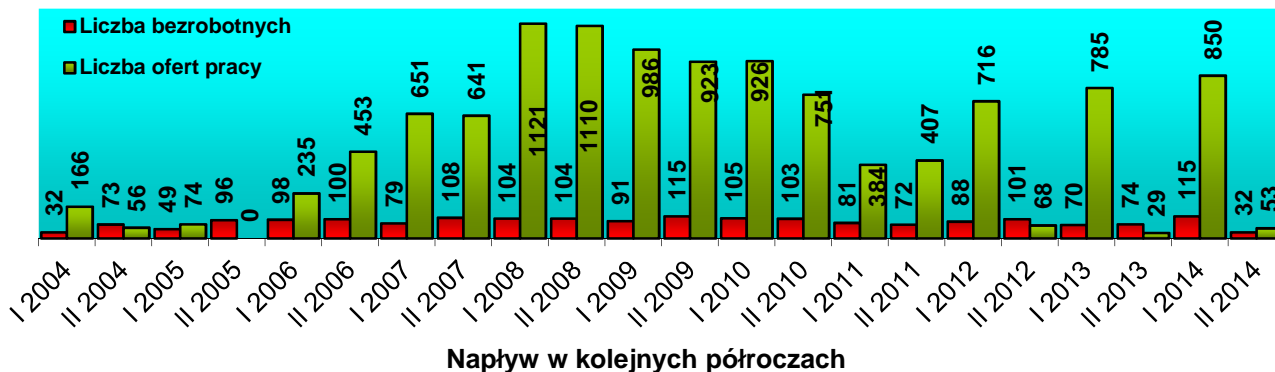
Na terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występuje zawód robotnika gospodarczego, związanego głównie z ofertami prac społecznie użytecznych.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

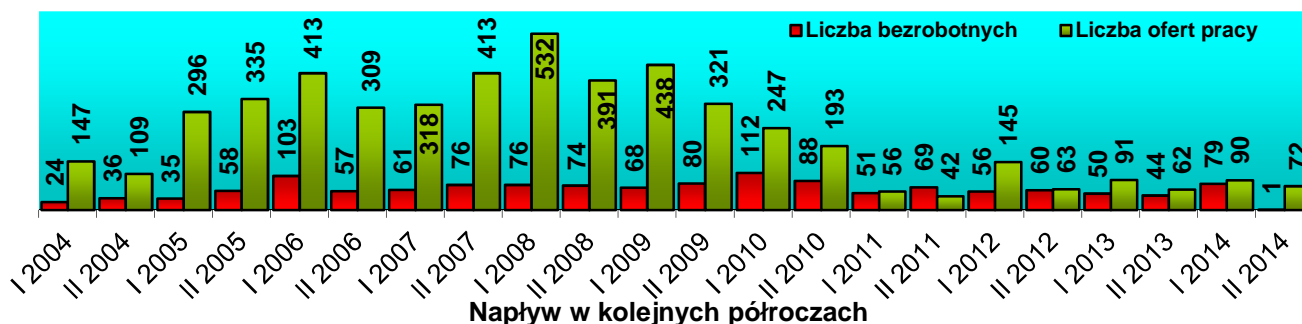
Analizując dane z lat 2004-2014 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005 r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003 r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w ciągu ostatnich 10 lat w konkretnych monitorowanych zawodach.

W latach 2006-2010 najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie

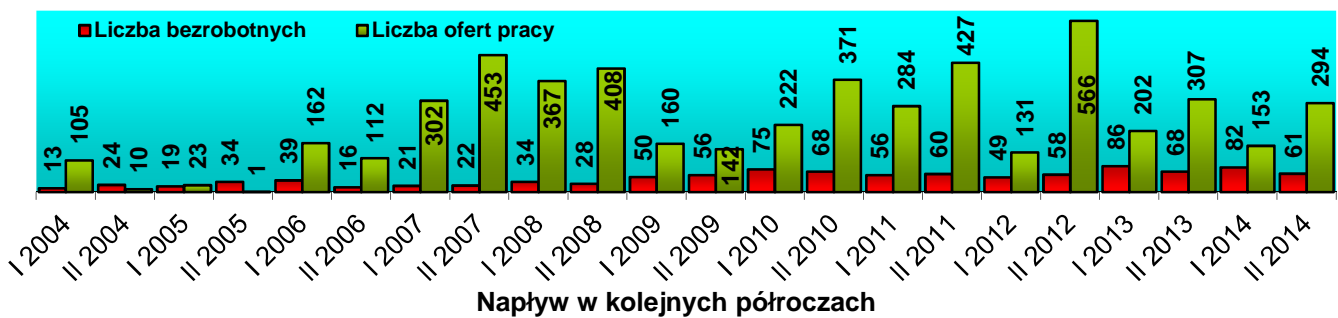
znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Poniższy wykres szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006 r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych. W II półroczu w roku 2012 i 2013, zawód ten stał się na moment zawodem nadwyżkowym, jednak wiązało się to jedynie ze zmniejszeniem liczby przyjmowanych ofert prac społecznie użytecznych.

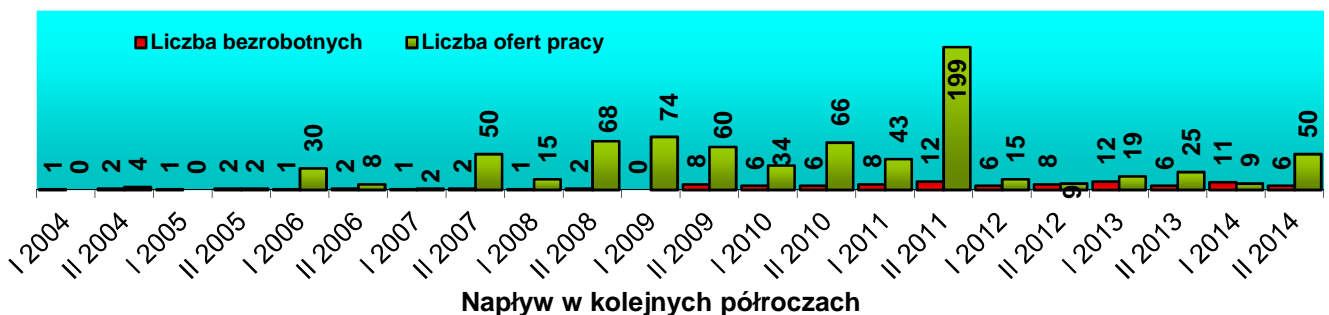
Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **technika prac biurowych**. Tam liczba ofert również przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych. Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005 r. Widocznym stał się jednak wzrost liczby bezrobotnych z tym zawodem przy malejącej (od 2010 r.) liczbie ofert pracy (głównie staży).

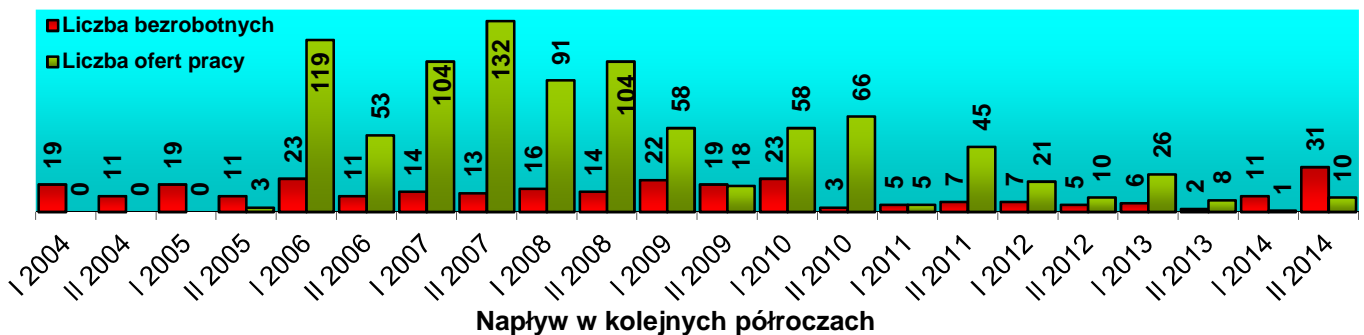
W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz pracach wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży, jednak od 2009 r. zauważamy także wzrost napływu osób bezrobotnych w tym zawodzie.

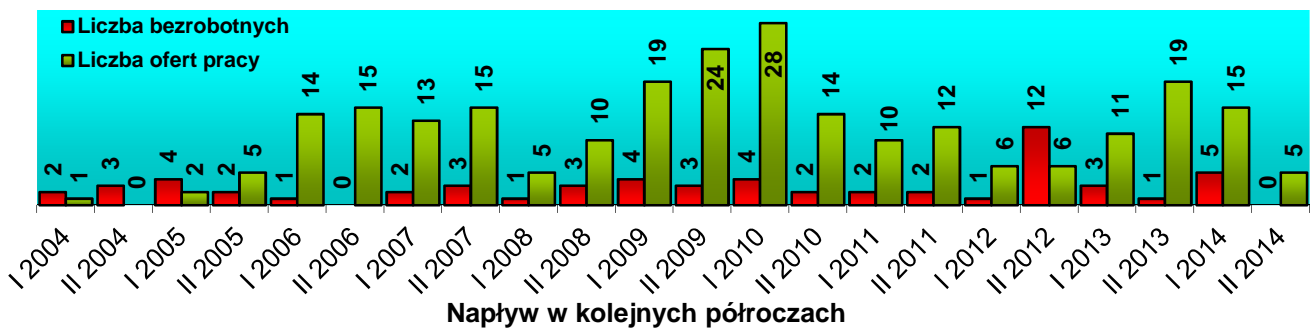
Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań jest wciąż wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców. Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, mimo przejściowego zbilansowania, nie zrównoważą się.

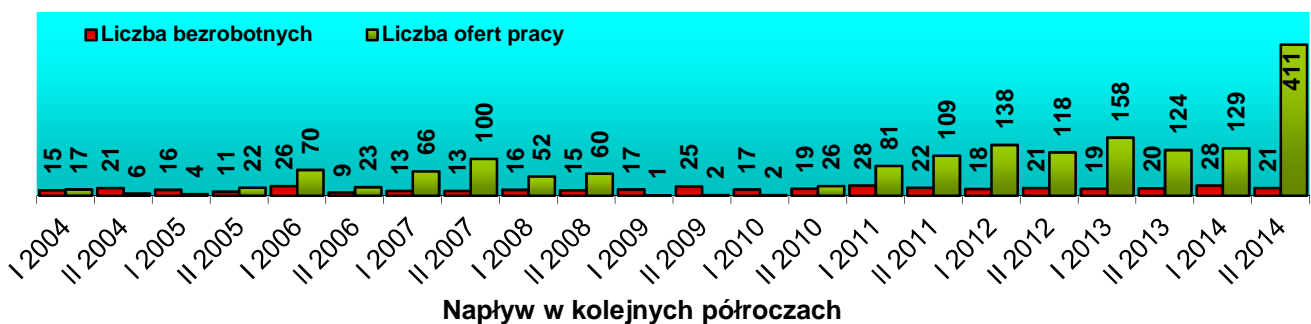
Podobnie dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**. Od 2006 roku widoczna jest duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. W 2014 roku zawód ten stał się nadwyżkowym, jednak trzeba obserwacji w dłuższym przedziale czasu, by potwierdzić tę tendencję. Szczególnie dużo ofert pracy dla osób z zawodem cieśli napłynęło do tut. urzędu w latach 2006-2008.

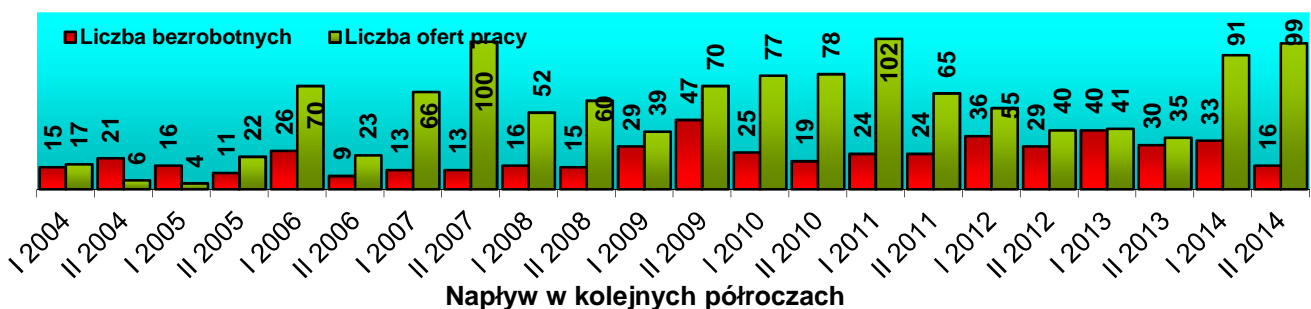
W zawodzie **operatora koparki** wciąż brak stabilizacji podaży-popytowej na wykwalifikowanych pracowników, gdyż wciąż zbyt mało pozostaje ich w rejestrze tut. urzędu, by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006 r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE. Co prawda dwa lata temu zarejestrowano więcej osób z tym zawodem niż zgłoszono ofert pracy, jednak to że zawód operatora koparki stał się wówczas zawodem nadwyżkowym, stanowił jedynie wyjątek od panującej reguły.

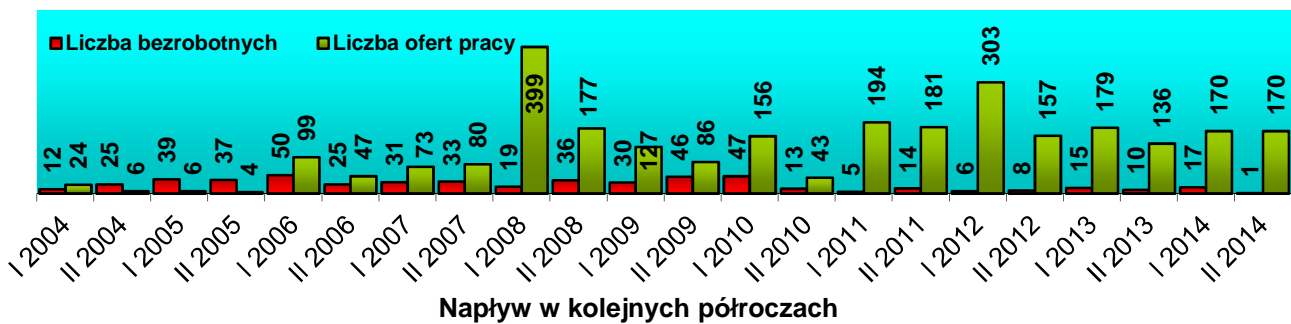
Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** został w 2009 r. zahamowany. Do końca 2009 r. w grupie tej zaliczano jedynie spawaczy ręcznych gazowych, jednak po zmianie słownika zawodów kwalifikacji i specjalności, od 2010 r. zaczęto wliczać do monitorowanej grupy wszystkich spawaczy. Od 2011 roku widoczny jest więc znaczny wzrost liczby ofert pracy dla osób z zawodem spawacza.

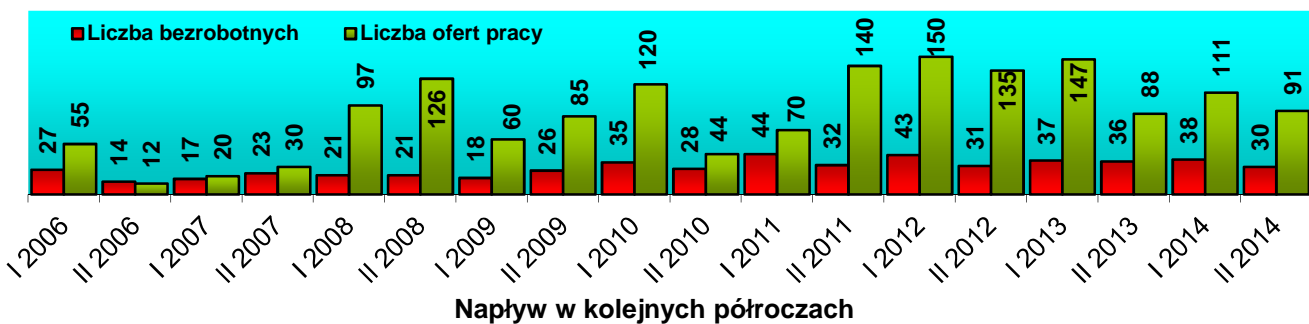
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003 r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004 r., od II półrocza 2005 widoczny był wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005 r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w latach 2008-2009 świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu, szczególnie kiedy w bieżącym półroczu, podaż przeciwważy popytowi. 2014 rok charakteryzował się jednak ponownie dwukrotnie większym napływem ofert pracy w tym zawodzie. W celu zrównoważenia popytu, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006 r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony fizycznej** (wcześniej zawód ten miał nazwę pracownika ochrony mienia i osób). Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływu bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencją posiada.

Od 2006 r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 585 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 642 zawody. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby przy jednoczesnym wskaźnikiem nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Inny zawód lub brak zawodu	0,0	108,0	0,0
Ekonomista	0,1	10,9	0,0
Tokarz w metalu	0,1	2,9	0,0
Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0	2,9	0,0
Technik ekonomista	0,0	2,2	0,0
Filolog - filologia obcojęzyczna	0,1	2,1	0,0
Malarz budowlany	0,1	2,1	0,0
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0	2,1	0,0
Malarz - tapeciarnik	0,0	2,1	0,0
Pedagog	0,3	4,3	0,1

Krawiec	0,5	3,7	0,1
Technik mechanik	0,4	3,3	0,1
Piekarz	0,2	3,3	0,1
Technik budownictwa	0,2	2,8	0,1
Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług	0,2	2,6	0,1
Nauczyciel języka angielskiego	0,3	2,3	0,1
Pozostali elektromechanicy i elektrycy	0,2	2,1	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	1,2	5,8	0,2
Cukiernik	0,5	2,5	0,2
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,4	2,4	0,2
Hydraulik	0,4	2,1	0,2
Sprzedawca	16,8	57,0	0,3
Mechanik samochodów osobowych	1,6	4,7	0,3
Kucharz małej gastronomii	0,9	3,0	0,3
Kierowca samochodu osobowego	0,8	2,8	0,3
Murarz	2,6	7,3	0,4
Fizjoterapeuta	1,4	4,0	0,4
Ślusarz	5,3	11,3	0,5
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	5,0	6,8	0,7
Fryzjer	5,6	7,1	0,8

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód sprzedawcy, krawca, ekonomisty, mechanika samochodów osobowych, murarza, ślusarza, kucharza, pedagoga czy piekarza. Przeciętnie średnio aż 108 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu!

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2014 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Inny zawód lub brak zawodu	0,0	96,3	0,0
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	0,2	7,2	0,0
Ekonomista	0,2	4,6	0,0
Pedagog	0,0	3,7	0,0
Szwaczka	0,0	3,7	0,0
Technik ekonomista	0,1	3,6	0,0
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	0,0	2,8	0,0
Technik mechanik	0,1	2,5	0,0
Ogrodnik terenów zieleni	0,0	2,3	0,0
Barman	0,1	2,3	0,0
Krawiec	0,7	6,9	0,1
Sprzątaczką biurowa	0,4	5,3	0,1
Cukiernik	0,7	4,7	0,1
Malarz budowlany	0,3	3,1	0,1
Sprzedawca	12,2	50,8	0,2
Murarz	2,8	18,7	0,2

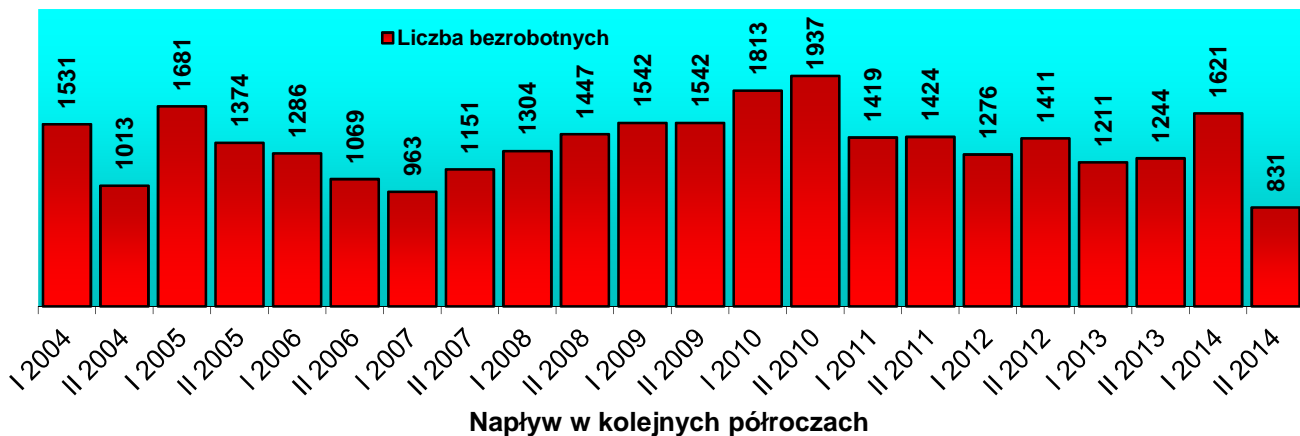
Fryzjer	2,6	14,6	0,2
Mechanik pojazdów samochodowych	1,9	11,3	0,2
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2,6	10,4	0,2
Kucharz	1,6	7,8	0,2
Malarz - tapeciarski	1,1	6,2	0,2
Mechanik samochodów osobowych	0,9	6,1	0,2
Piekarz	1,0	5,3	0,2
Tokarz w metalu	0,9	3,8	0,2
Kucharz małej gastronomii	0,6	3,5	0,2
Stolarz	2,9	9,5	0,3
Elektryk	1,5	4,4	0,3
Pozostali monterzy	0,6	2,0	0,3
Ślusarz	5,9	15,6	0,4
Kelner	1,9	3,4	0,6
Błacharz samochodowy	1,8	2,8	0,6
Fizjoterapeuta	1,6	2,4	0,7
Księgowy	2,8	3,5	0,8

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż blisko sto osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

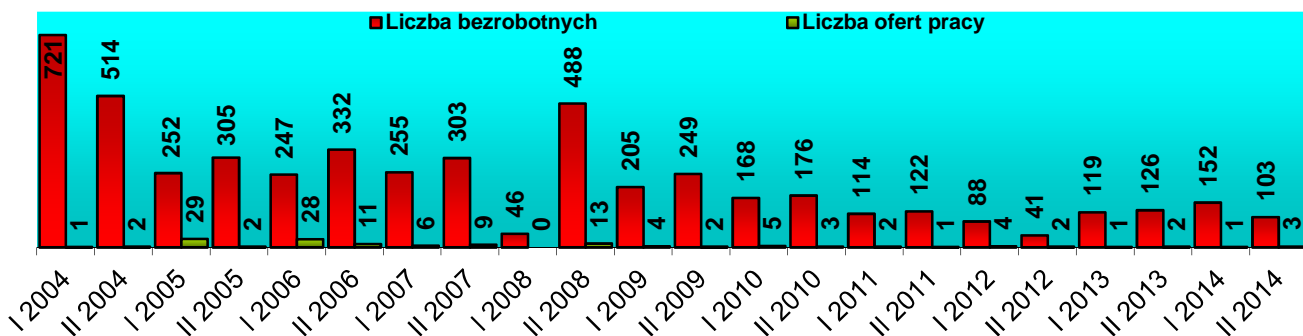
Największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód sprzedawcy, murarza, stolarza, ślusarza, kucharza, mechanika samochodów osobowych, fryzjera, magazyniera, krawca, ekonomisty, technika mechanika, pedagoga, piekarza, technika ekonomisty, technika budownictwa czy cukiernika. W II półroczu 2014 roku przeciętnie średnio aż 138 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu! Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób bez zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące), więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych w latach 2008-2010 wyraźnie wzrastała. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu. Od 3 lat zauważalny jest nieznaczny spadek liczby rejestrujących się osób nie posiadających żadnego zawodu.

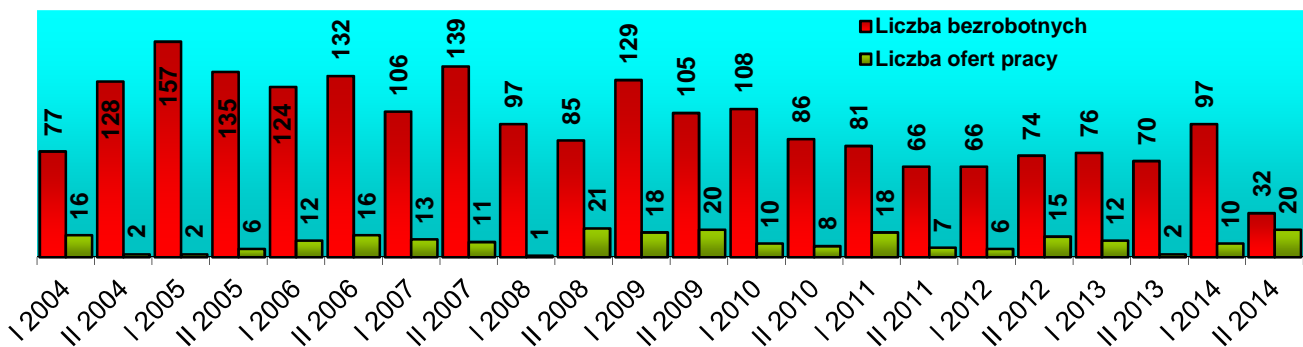
Napływ w kolejnych półroczach

Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytu dla osób z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą, choć coraz mniejszą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikającym z ofert wolnych miejsc zatrudnienia. Wydaje się, iż istniejąca dysproporcja będzie maleć.

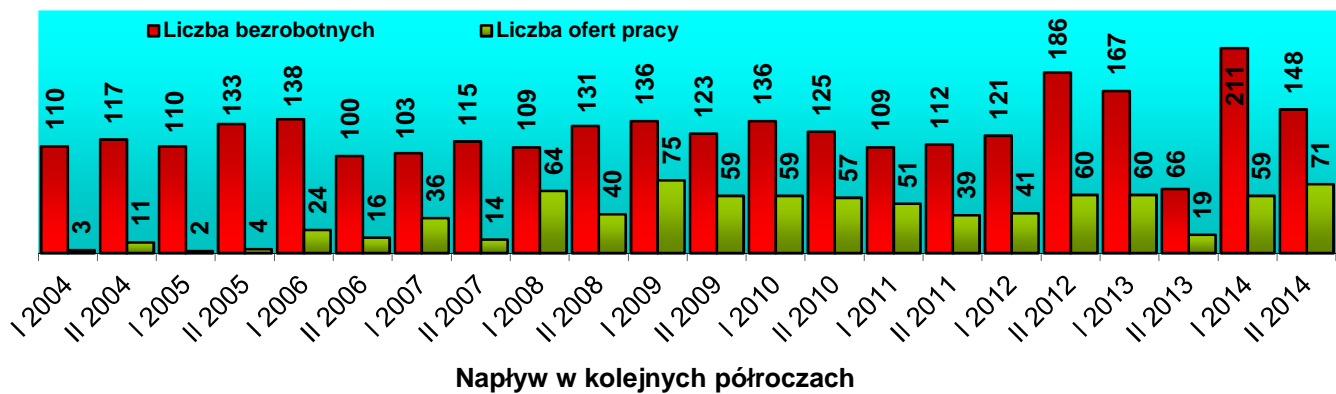
Napływ w kolejnych półroczach

Rozwój usług branży motoryzacyjnej również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć kilkukrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych**. Obserwując dynamikę zmian, brak jednak nadziei na szybkie zrównoważenie popytu z podażą, mimo stopniowego spadku liczby rejestrujących się osób bezrobotnych z tym zawodem.

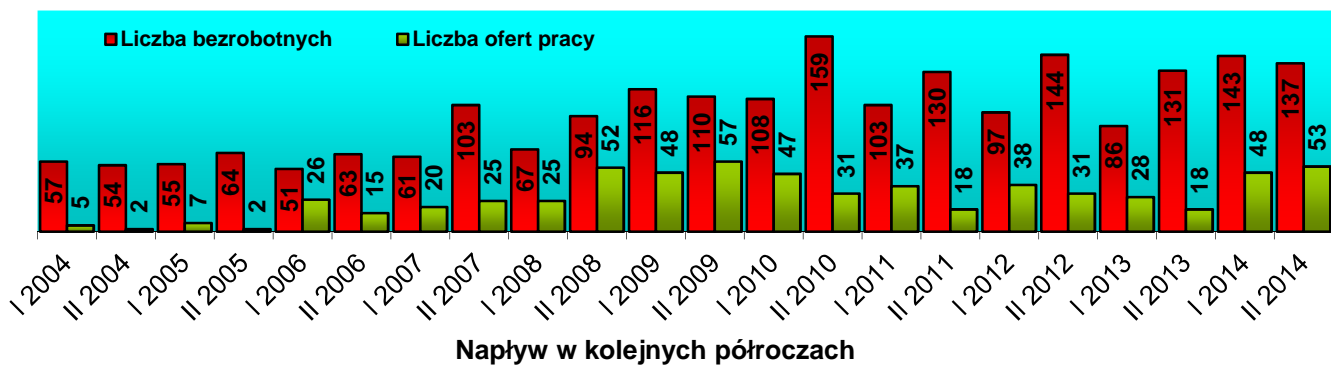

Napływ w kolejnych półroczach

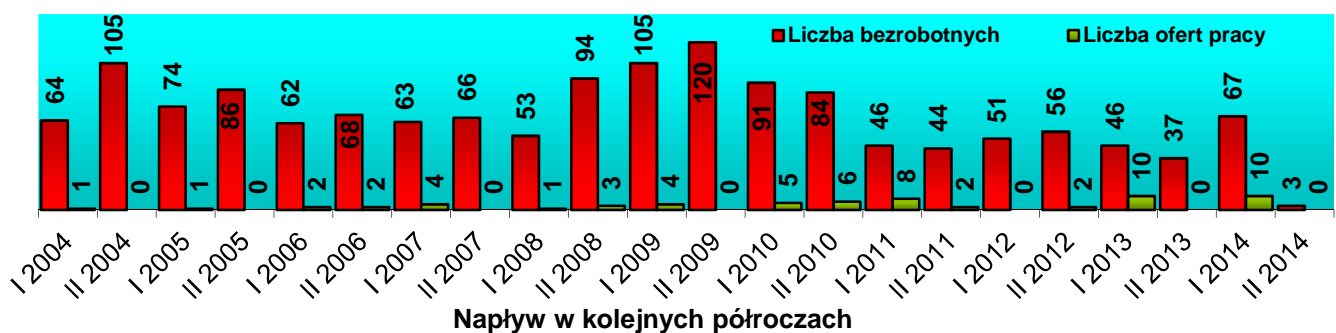
Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale, co najmniej dwukrotnie, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

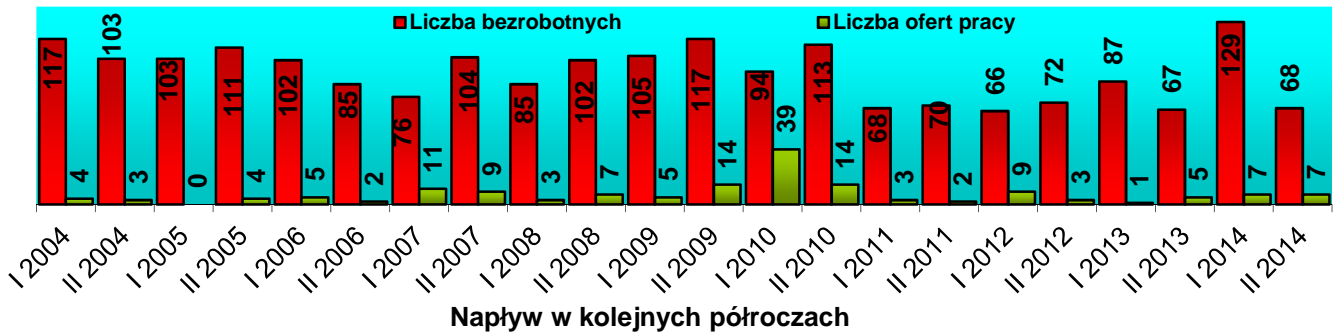
Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie wykazując niestety ciągłą tendencję wzrostu. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola.

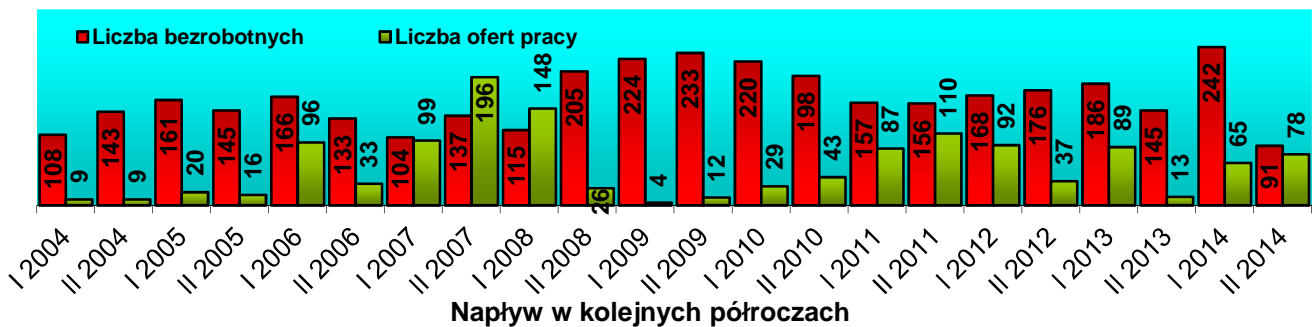
Bardzo dużą nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z poniższego wykresu można wywnioskować, iż zawód ten wciąż pozostanie nadwyżkowym.

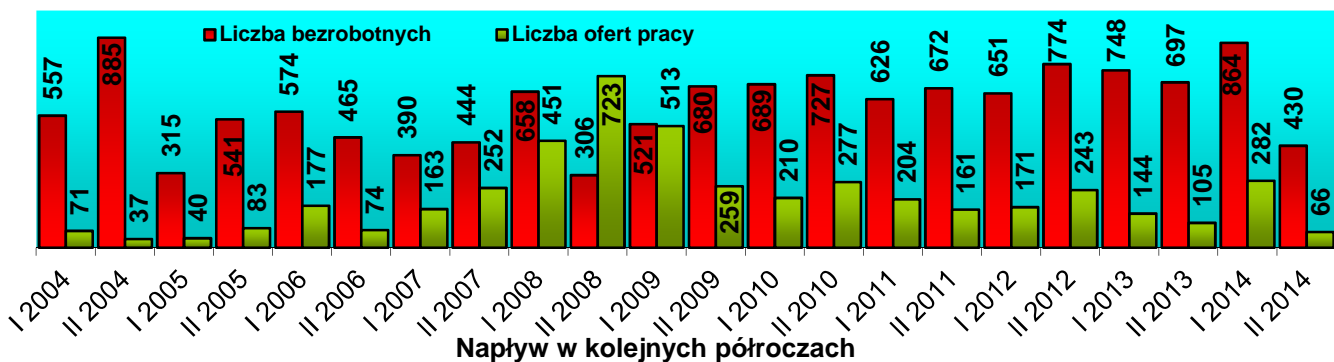
Nadwyżka wciąż występuje także w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Zmniejszenie się dysproporcji w I półroczu 2010 r. dawało pewne nadzieje na zbliżenie się do poziomu równowagi, jednak kolejne dwa lata rozwiały te oczekiwania. Czas więc pokazał że zjawisko to miało jedynie charakter chwilowy i nie było początkiem tendencji zmierzającej do zrównoważenia się relacji podaży-popytu na pracowników z tym zawodem.

Kryzys gospodarczy w przemyśle, szczególnie w latach 2009-2010, spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008 r. nastąpił drastyczny spadek liczby napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych. Od 4 lat liczba ofert pracy jednak wzrosła przy malejącej jednocześnie liczbie rejestrujących się bezrobotnych z zawodem ślusarza, co sugeruje istnienie szansy na zrównoważenie się dysproporcji podaży-popytu w tym zawodzie. Dane z ostatniego roku wskazują jednak na wciąż głęboką dysproporcję.

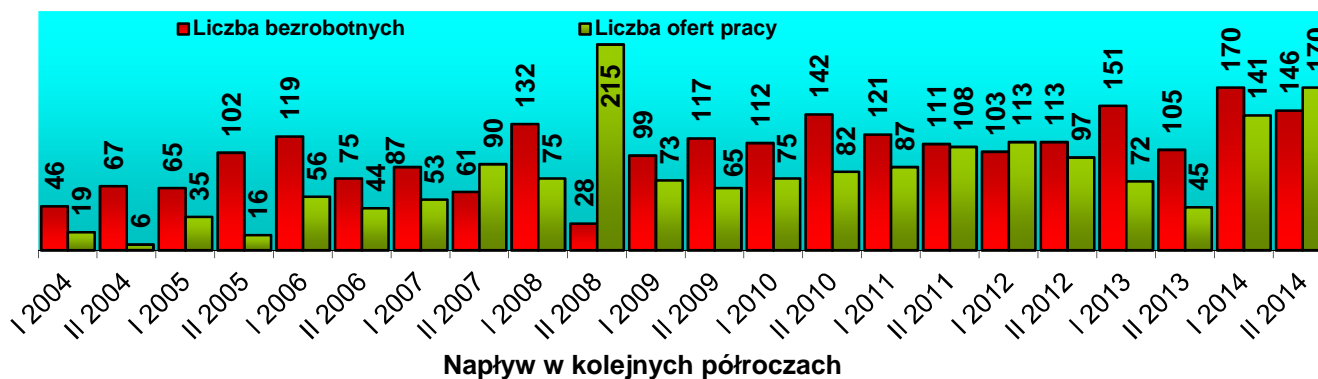

Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008 r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie rosła od 2005 r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podaży-popytu w przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opola sphywa większość ofert. Zawód sprzedawcy wciąż jednak pozostaje nadwyżkowym (trzykrotna przewaga liczby napływających osób bezrobotnych, wobec zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie).

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 oraz na przełomie lat 2011/2012, był on

naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy wpływają w podobnym udziale w obu powiatach. Powolny wzrost liczby ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu wskazywały na wcześniejszy brak równowagi podaży-popytowej w tym zawodzie. Wzrastająca liczba ofert pracy w 2012 roku faktycznie doprowadziła w tym czasie do zrównoważenia się liczby ofert pracy oraz rejestrujących się osób bezrobotnych, choć generalnie wciąż jest on zawodem nadwyżkowym.

W mieście Opolu w 2014 r.:

- W 458 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 585 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - pedagog,
 - nauczyciel języka angielskiego,
 - ekonomista,
 - technik mechanik,
 - technik budownictwa,
 - technik ekonomista,
 - fizjoterapeuta,
 - malarz-tapeciarz,
 - tokarz,
 - malarz budowlany,
 - piekarz,
 - krawiec,
 - cukiernik,
 - hydraulik,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - kucharz,
 - murarz,
 - ślusarz,
 - sprzedawca.
- 353 zawody było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - spawacz metodą MAG, TIG,
 - monter kotłów i aparatury kotłowej,
 - operator urządzeń do przetwórstwa drobiu,
 - opiekun osoby starszej,
 - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
 - agent ubezpieczeniowy,
 - asystent ds. księgowości,
 - brukarz,
 - betoniarz-zbrojarz,
 - kierowca ciągnika siodłowego,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - programista aplikacji.
- 47 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - księgowy,
 - barman,
 - psycholog,
 - kucharz.
- w 189 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - pracownik ochrony fizycznej I stopnia,
 - monter mebli,
 - spawacz metodą MIG,
 - ankieter,

W powiecie opolskim w 2014 r.:

- W 504 zawodach, z którymi rejestrowały się osoby bezrobotne, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 642 zawody były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - sprzedawca,
 - ślusarz,
 - stolarz,
 - murarz,
 - księgowy,
 - fryzjer,
 - kasjer handlowy,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - kelner,
 - blacharz samochodowy,
 - kucharz,
 - fizjoterapeuta,
 - elektryk,
 - przedstawiciel handlowy,
 - malarz-tapeciarz.
- 195 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - robotnik gospodarczy,
 - robotnik budowlany,
 - pomoc kuchenna,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - pakowacz,
 - lakiernik samochodowy,
 - stolarz meblowy,
 - kosmetyczka,
 - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
 - monter instalacji centralnego ogrzewania,
 - kamieniarz.
- 37 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był zbliżony podaży, m.in.:
 - magazynier,
 - sekretarka,
 - mechanik samochodów ciężarowych,
 - opiekunka dziecięca.
- w 113 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - operator wtryskarki,
 - lektor języka niemieckiego,
 - lakiernik tworzyw sztucznych,
 - lakiernik proszkowy,
 - drukarz.

6. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Rok 2014 to okres, w którym zaobserwowano znaczny spadek poziomu bezrobocia. W grudniu 2014 roku poziom bezrobocia osiągnął pułap, niespotykany od 4 lat, prawie o 1600 osób mniej niż w końcu 2013 roku. Osobami bezrobotnymi wciąż jednak jest wielu pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwanego przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji pozostają też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE. Nie mniej jednak, bieżące półrocze odznaczyło się nieznacznym spadkiem poziomu bezrobocia.

W 2014 roku wpłynęło stosunkowo duża liczba ofert pracy, choć wcześniej ich liczba z roku na rok malała. W 2014 roku zgłoszono niemalże najwięcej ofert pracy w historii (poza 2008 rokiem) i jest to najwyższa liczba w ciągu ostatnich 6 lat. Optymistycznym jest również wzrost (od 2009 roku) udziału osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy (będący najwyższy od 20 lat!). Niestety równocześnie rokrocznie rośnie udział osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu niestawienia się czy też braku gotowości do podjęcia zatrudnienia.

W 2014 roku spadła liczba (i udział) osób do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Maleje też nadal liczba (i udział) osób bezrobotnych do 25 roku życia, do 27 roku życia z wykształceniem wyższym do roku od dnia ukończenia nauki, osób bez doświadczenia zawodowego oraz osób bez wykształcenia średniego. Rok 2014 odznaczył się jednocześnie dalszym wzrostem udziału osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia i niepełnosprawnych. Nie zmieniła się zaś w istotny sposób liczba (i udział) osób bez kwalifikacji zawodowych oraz liczba (i udział) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy. W 2014 roku po raz pierwszy od 6 lat, spadła liczba osób poprzednio pracujących. Stale rośnie też udział osób z wykształceniem wyższym, a maleje wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Powoli rośnie też udział osób bezrobotnych z dłuższym stażem pracy.

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.